

Az Útmutató 2013. évi áprilisi igéje:

"Mivel tehát már elfogadtátok Krisztus Jézust, az Urat, éljetez is őbenne. Gyökerezetek meg és épüljetez fel őbenne, erősödjetez meg a hit által, amint tanultátok, és hálaadásotok legyen egyre bőségesebb." (Kol 2,6-7)

A hasznavehetetlenség tragédiája

„Senki sem az, aminek látszik, és minden köpönyegnek legalább két oldala van...” (Weöres Sándor: A kétfejű fenevad). Az igazán profik pedig rábizzák a szelekre a köpönyegek forgatását. Nem is kell így túl nagy erőfeszítés ahhoz, hogy éppen a megfelelő szavak hangozzanak el, a pont aktuális hangsúlyokkal, az „arany középút” jelszavával, amely itt is és ott is megfelel. Kellő intelligenciával, kiartással és némi tartalmi háttérrel sokáig kitarthat ez a magatartásforma és magasra is lehet vele jutni. És mivel gyakorlat teszi a mestert, a kaméleon-magatartás létformává válik. Kívülről szemlélve azonban mulatságos és tragikus a hol zsiráfot, hol kisegeret játszó oroszlán. Azért, mert nem oroszlán, nem tölti be azt a hivatást, amire küldetett. A tükörbe nézve pedig még önmagára sem ismer rá.

„Tudok cselekedeteidről, hogy nem vagy sem hideg, sem forró. Bárcsak hideg volnál, vagy forró! Így mivel langyos vagy, és sem forró, sem pedig hideg:

kiköplek a számból. Mivel ezt mondod: Gazdag vagyok, meggazdagodtam, és nincs szükségem semmire, de nem tudod, hogy te vagy a nyomorult, a szánalmas és a szegény, a vak és a mezítelen.” (Jel 3,15-17) János apostol a Jelenések könyvéből figyelmezteti a laodiceai gyülekezetet: Az ilyen is, olyan is igazából semmilyen. Langyos. Nem elég meleg ahhoz, hogy melegítsen, nem elég hideg ahhoz, hogy hűtsön. Hasznavehetetlen.

Ahol nincs lelkesedés, nincs terv, nincs vágy, nincs elköteleződés, nincs áldozat, nincs bizalom, nincs érzelem oda befészkelni magát a közöny. Amikor a mélyben minden mindegy, csak a részvétel látszatát tartom fenn, akkor azonban nemcsak másokat, hanem önmagammat is becsapom. A zsoldos morál saját értékeimet pusztítja.

„A teremtett világ sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését.” (Róm 8,19) Nem sokfelé sántikáló langymeleg kereszténységre, hanem kiállásra, értékek felmutatására, megélésére és továbbadására van elhívásunk. Krisztusra mutatóra, Krisztus követésére. Az is-is kevés az élethez. Az elköteleződés szint vizs a szűrkeségbe, tartalmat az ürességbe, arcot a személytelenségbe. A Biblia elhívási történetei megszólításokról szólnak. Ahol valaki azon a helyen ahol épp lennie kellett, azt mondta, ami rá volt bízva. Mert hallotta, látta és megtapasztalta Isten kegyelmét, Krisztus szeretetét a Szentlélek teremtő erejét. Az is-is

nem elég a hitvalláshoz, az ide-oda színlelő szavak és lépések erőtlenség és hamisan szólnak.

Az igenek és nemek kimondásához és felvállalásához bátorságra van szükségünk. S bár „vétkesek közt cinkos aki néma”, az arctalan tömegeből kiállni, megfordulni, az árral szemben elindulni nem

olyan egyszerű. Gondolatban sokszor kísér a Krisztus követés elhatározása, miközben továbbra is a sántikáló tömeggel ballagok. A cinkos némaságot azonban elégedetlenség és belső békétlenség kíséri. Önazonosságom és Krisztus-arcom akkor rajzolódik, ha leteszem az ámitás és önbecsapás kellékeit, leszallok a gyorsulásra beállított futószalagról és elindulok a názareti Jézus által megrajzolt úton. Követem őt.

Áldozat nélkül nincs elköteleződés. A gyertyák elégnek, miközben melegítenek, a búzaszem meghal, miközben termést hoz, az ember magányos és meg nem értett, miközben tanulja és bontogatja a hitvallásos életet, Krisztus meghal a kereszten, miközben legyőzi a halált és újjáteremt az életet.

Dr. Solymár Mónika

GYÜLEKEZETI ALKALMAK ÉS HÍREK

Istentiszteletek

- **Bécs, Auferstehungskirche - 1070 Wien, Lindengasse 44/a. kápolna**

2013. május 05. 11.00 óra Istentisztelet

2013. június 02. 11.00 óra Istentisztelet

- **Graz, Heilandskirche - 8010 Graz, Kaiser Josef-Platz 9.**

2013. május 05. 16.00 óra Jazzistentisztelet

2013. június 02. 16.00 óra Istentisztelet

Istentiszteleteinket közös beszélgetés és szeretetvendégség követi.
Szeretettel hívjuk istentiszteleti közösségünkbe!

A lelkeszi hivatal telefonszáma: ☎ +43 650 587 7712 E-mail: ✉ evang-ungarisch@aon.at
Home page: www.evangelisch.at Blog: ausztriai-magyar-evangelikusok.blogspot.com

Nemzeti összetartozás napja – Ökumenikus istentisztelet Bécsben – 2013. június 09.

2013. június 09-én (vasárnap) 17.00 órakor – a nemzeti összetartozás napja alkalmából – ökumenikus istentiszteletet tartunk a bécsi magyar katolikus, református és evangélikus egyházi közösségek szervezésében a *Dorotheergassei református templomban (1010 Wien, Dorotheergasse 16)*. Az istentiszteleten Dr. Korzenszky Richárd bencés szerzetes, tihanyi perjel prédikál, éneklésével közreműködik *Sebestyén Márta* népdalénekes. Az istentiszteletet agapé követi, ehhez süteménnyel való hozzájárulását köszönettel vesszük. Mindenkit szeretettel várunk!

Gyülekezeti piknik Graz-Fadingban – 2013. június 09. 11.00 órától

Hagyományos gyülekezeti piknikünkre várunk szeretettel mindenkit 2013. június 09-én (vasárnap) 11.00 órától, amelyet – a szokásoknak megfelelően – *Graz-Fadingban tartunk*, Szalai Jolán és Mihály házában (Fading 6). Süteményekkel való hozzájárulást köszönettel vesszük. Akinek gondot jelent az autóval való kiutazás, az is jelentkezzék, gondoskodunk szállításukról. Jelentkezni lehet a gyülekezet telefonszámán vagy Kiss Viktornál (Tel: 0664/3502 214). Szeretettel várunk mindenkit!

Gyülekezeti találkozó az Ausztriai Finn Evangélikus Gyülekezettel – 2013. június 16.

Gyülekezetünk mellett több nemzetközi gyülekezet is tartozik az Ausztriai Evangélikus Egyházhoz, így a finnek is. Északi „rokonainknál” az evangélikus államvallás, így az Ausztriában tartózkodó finnek nagy százaléka is evangélikus. Finn nyelvű istentiszteleteiket a svéd gyülekezet templomában tartják - *1180 Wien, Gentzgasse 10*. Ide várunk szeretettel mindenkit egy közös finn-magyar istentiszteletre és gyülekezeti találkozóra 2013. június 16-án, 18.00 órakor. Az istentisztelet három nyelven – finn, magyar, német – zajlik, ezt követően agapéra kerül sor. Szívesen vesszük süteménnyel való hozzájárulásukat. Szeretettel hívjuk az istentiszteletre és találkozóra!

Könyvbemutató: A Szepesség a 19. sz. első felében és Genersich János – 2013. május 6.

Egy éve került sor Bécsben arra a konferenciára, amely a 19. század első felének Szepességét, valamint Genersich János (1761-1823) életét és munkásságát választotta témájául. A Szepesség valamint Genersich – aki 1821-23 között a bécsi evangélikus fakultáns egyháztörténész és egyházjog professzora volt - szorososan kapcsolódnak az evangélikussághoz. A konferencia anyaga megjelent könyv formában is, a bemutatóra 2013. május 06-án (hétfő) 19.00 órakor kerül sor a *Collegium Hungaricumban (1020 Wien, Hollandstraße 4)*. Szeretettel hívunk mindenkit!

Cserkészcsapat alakult Grazban

Az Ady Endre magyar cserkészcsapat 13 cserkésszel megkezdte működését Grazban. Gyülekezetünkkel is felvették a kapcsolatot, a gyermekek között gyülekezetünkbe járók is vannak. Érdeklődni, jelentkezni Magdi Kinga csapatparancsnoknál lehet (Tel: 0650/3511 031, E-mail: madikinga@gmail.com).

„... erőt adott az imádság, tartást adott a protestantizmus...” Beszélgetés Dr. Teleky Béla orvosprofesszorral

Dr. Teleky Béla *sebészprofesszor, a bécsi orvosi egyetemi klinika helyettes vezetője. Sok szállal kötődik az Ausztriai Evangélikus Egyházhoz és az ausztriai magyarsághoz egyaránt. E számunkban őt mutatjuk be, életéről, munkájáról, élethivatásáról kérdeztük.*

1956-ban jöttünk ki Magyarországról, szüleim mint evangélikusok a Lutheránus Világszövetségnél kaptak állást. Először Németországba kerültem nagyanyámhoz, soproni édesanyám németajkú szüleit a háború után kitelepítették és ott éltek. Óvodás már Salzburgban voltam. 1959-ben ült az Őrszigeti parókia és édesapám evangélikus lelkészként oda került. Itt kezdtem az elemi iskolát, amely akkor még kétnyelvű volt Szigeten. 1963-1971 között az oberschützeni gimnáziumot végeztem, ahol érettségiztem is. Beiratkoztam Bécsben az orvosi egyetemre, 1978-ban fejeztem be, majd hat hónapra visszatértem az oberwarti kórházba, ahol a turnust végeztem. 1979 óta vagyok Bécsben orvos. Az egyetemi klinikára 1982-ben léptem be. Habilitáltam, 1997-ben egyetemi tanár lettem és 2004 óta helyettes vezetője vagyok az orvosi egyetemi klinikának.

Nagyon boldog gyermekkort éltem. Veszélyes volt a kijövetelünk Ausztriába, az utolsó napokban jöttünk ki. Állítólag nagyon sírtam, amikor átléptük a határt. Jól érzetem magam akár Németországban, akár Salzburgban akár a kis Szigeten. A család nagyon fontos volt számomra, nagyon boldog és szép gyermekkort és otthont adott.

A gimnázium 5-6. osztályában már tudtam, hogy orvos szeretnék lenni. Érdekeltek a betegségek is és szerettem volna embereken segíteni. Édesapám szeretett velem sétálni, és ezek a séták alatt próbált a teológia felé terelgetni, de én orvos szerettem volna lenni. A boncolási helyekért éjszaka sorba kellett állni, és izgultam nagyon, hogy kapjak helyet rá. Az egyetem elkezdése után három hónappal nagyon lebetegedtem, sokat fogytam, gyanú volt arra, hogy leukémiás vagyok. Így az első évben keveset haladtam az egyetemen. Akkor úgy döntöttem, ha az első szigorlat – ami fizika volt – jól sikerül, akkor az orvosi az én utam. És ez az első szigorlat jól sikerült.

Egyetemistaként találkoztam professzor Alfred Giesellel, aki anatómus volt és nagy hatással volt rám. Szerette a magyarokat és segített abban, hogy a betegségem után is kaphassak boncolási helyet. Életemet az ő személyisége, a vele való kapcsolat nagyon befolyásolta. Igaz, szigorúan vizsgáztatott, az

anatómiai vizsgám hat órán keresztül tartott. Nagy egyéniségek voltak a bécsi orvosi egyetemen. Ezek az emberek motiváltak, vezettek. Szerettem az anatómiát, és sebészként az anatómiát kell szeretni. Sebészeti szigorlatom olyan jól sikerült, hogy állást is kaptam volna rögtön az egyetemen.

A sebészetben az a szép, hogy ha valakit megoperálunk, az egészségesen is hazamehet. Természetesen ez nem mindig van így, sok krónikus beteget operálok, onkológiai műtéteim vannak. Az emberek életüket tulajdonképpen az orvos kezébe fektetik. Fontosnak tartom a beszélgetést a pácienssel, a műtétről való felvilágosítást. Ha ma 25 éves lennék, akkor megint az orvosi pályát választanám.

Az orvosi kutatás nagyon fontos számomra. A rákbetegségek terén a ráksejtek visszaszorítása érdekel, olyannyira visszaszorítani őket, hogy ne törjön ki a betegség. A végbélráknál pl. a műtét előtt besugárzunk, utána műtét és utána kemoterápia, ha szükséges. Multidiszciplinárisan dolgozunk, individuális terápiával, onkológus, radiológus, sebész, nővér együtt beszélnek meg az eseteket. Ezt nagyon érdekesnek tartom. Nemzetközi kongresszusaink vannak, pont ebben a hónapban tartjuk itt Bécsben a kongresszust, amelyre magyar orvosok is érkeznek.

A magyar orvosokkal van kapcsolatom, magyarul is tartok előadásokat, bár ezekre mindig jobban fel kell készülnöm. A tudományos élet ugyanis angolul folyik, az orvosi tudományt németül tanultam, magyarul a szaknyelvnek utána kell nézmem, ezt ritkábban használom. A 2006-os évben a száz éves jubileumát ünneplő Magyar Sebészeti Társaság tiszteletbeli tagjává választott. Megható volt számomra és büszke is vagyok rá. Magyar diákjaim is vannak itt a bécsi egyetemen, segítem is őket. Kétévente tartja a Magyar Sebészeti Társaság az üléseit, előadásokat tartok ott is.

Aktív evangélikus családból származom, édesapám evangélikus lelkész volt és az oberschützeni gimnáziumban evangélikus hittanár, édesanyám a gyülekezetben kántorizált és hitoktatott. Így az evangélikus szellemiséget magamba szívtam és ez egész életemben végigkísér. A gimnáziumban is sok evangélikus osztálytársam volt. Amikor Bécsben tanultam az Albert Schweitzer Haus-ban, az evangélikusok által működtetett kollégiumban is éltem. Együtt laktam arabokkal, libanoniakkal, izraeliekkel, palesztínokkal, perzsákkal. A nemzetköziséget tapasztaltam meg, a nagyvilágra kaptam kitekintést. Hálás vagyok ezért az Albert Schweitzer háznak.

Büszke vagyok arra, hogy evangélikus vagyok, de örülök, hogy a szülői ház nemcsak identitást adott, hanem a párbeszédre is megtanított. Édesapám az ökumeniát élte, nagyon jó kapcsolata volt a reformátusokkal, Dr. Gyenge Imre lelkéssel, a katolikusokkal, Dr. Galambos Ferenc és Dr. Trieber László atyákkal. Édesanyám mint háziasszony sok-sok találkozó kísérője volt. A hatvanas években ezek a kapcsolatok még nem voltak mindennapiak.

Sok pillanata volt életemnek, amikor erőt adott az imádság, tartást adott a protestantizmus. Nehéz helyzetekben sokszor erősített. Mint kétszeresen is kisebbségben élő – magyar és evangélikus –, a kisebbségre büszke vagyok. Gyermekként sokszor kerültem a kisebbségi kategóriába. Volt egy gimnáziumi némettanárom, aki gúnyolódva olvasta fel fogalmazásaimat, amelyek – mivel a családban a magyar nyelvet használtuk – nem tökéletes németességgel íródtak. Burgenlandban a magyarokkal és horvátokkal kapcsolatban előítéletek voltak, azonban amikor közvetlen kapcsolatba kerültünk az osztrákokkal, akkor már összebarátkoztunk. Fiatalként sokat fociztam, és a focimeccsek alkalmával többször megtapasztalható volt ez a közvetlen találkozón alapuló szemléletváltás.

1960-61-ben volt egy nagy csendesnap Szigeten. Ezen tapasztaltam, hogy az őrségi és a bécsi magyarság találkozásánál mindig két különböző világ találkozik. A nyelv közös, de a kultúra és hagyomány különbözik. Sokszor éreztem magamat úgy, hogy „közben állok”. Gyermekkorom óta azonban sokminden változott. A nyelv is fejlődött, az emberek is fejlődtek. Ugyanakkor van két szomorú tapasztalatom: Egyrészt az ausztriai magyarság széthúzása, másrészt az itteni magyarság fogyása. Ha nem adjuk tovább sem a nyelvet, sem a kultúrát, sem a tartást, akkor asszimilálódnunk fogunk. Ezt nem negatívan, hanem reálisan látom. Akár Szigeten, akár Alsóőrön, akár Felsőőrön ezt a fogyást tapasztalom.

Dr. Teleky Béla édesanyjával Margaterhéval, és gyermekeivel, Katharinával és Bélával 2012-ben, Bécs tartomány arany fokozatú érdemrendjének átvételekor

Két gyermekem van. Fiam az idősebbik, Béla Mátyás – a Béla nálunk tradíció – most végezte el a történész szakot a bécsi egyetemen, politikát és közgazdaságtant is tanult. Örülök annak, hogy most Erasmus-ösztöndíjjal Budapesten van, kicsit beszélni a magyart. Most próbálok vele ismét magyarul beszélni. Amikor kisebbek voltak, sajnos nem nagyon volt időm, próbáltam a magyar nyelvet valahogy tartani, de csak kicsit sikerült ez a törekvésem. A lányom, Katharina Bécsben az orvosi egyetemet végzi, vagy szemészetre vagy röntgenológiára szeretne szakosodni. Nagyon büszke vagyok mindkét gyermekemre.

A munka és a család mellett a kikapcsolódást a sport jelentette. Sokáig futballoztam Szigeten, majd Oberwartban, aztán ismét Szigeten, jelenleg is a szigeti futballcsapat elnöke vagyok. Ebben az évben van ennek a futballcsapatnak az 50 éves jubileuma. 1963-ban alakult mint a legkisebb burgenlandi futballcsapat. A futball által sok burgenlandi politikust is megismertem. Aztán egy időben teniszeztam is, és most – a régi gyermekkori barátokkal találkozáskor – vasárnap kora reggelenként Bad Tatzmannsdorfban golfozunk. Fontosak ezek a régi barátságok, táplálni kell őket, örülök, hogy megmaradtak és sokat jelentenek nekem.

Az emberi szeretetet és a következő generációnak az értékek és a tartás továbbadását tartom a legfontosabbnak. Nem kell szégyellni azt, ha valaki valamit jobban tud, mint én. Diákoknak, fiatal kollegáknak, a gyermekeimnek szívesen adom tovább amim van, amit tanultam és tapasztaltam; az emberi tartást, a felelősségvállalást.

Dr. Teleky Béla

A Útmutató a keresztyén élethez - Kérdés és felelet a Heidelbergi Kátéről

2013 jelentős jubileumi év a helvét hitvallású (református) egyházakban: 450 évvel ezelőtt jelent meg nyomtatásban a Heidelbergi Káté, a református egyházak legismertebb hitvallási irata. Ez alkalmából *Juhász Réka lelkesztörténetével*, a bécsi egyetem doktorandusz hallgatójával beszélgettem a Heidelbergi Káté történetéről, jelentőségéről és „bécsi aktualitásáról”.

1. Milyen formát és tartalmat jelöl a „KÁTÉ” kifejezés?

A Káté a görög eredetű „katechesis” szó rövidítése. Olyan műfajt jelöl, amelyben a szóbeli tanításhoz hasonlóan a téma *kérdés- és felelet formában* kerül feldolgozásra. A hitvallás ilyen formában a gyülekezeti vallásoktatásban jelentett nagy segítséget, és mintegy „vallási útmutatóként” szolgált minden hívő ember számára.

2. Hogyan kapcsolódik egy református hitvallási irat a – ma többségében – evangélikus Heidelberghez?

A pfalzi választófejedelemség központja, Heidelberg valóban eleinte a lutheri reformáció híve volt. III. Frigyesre azonban igen nagy hatással volt Kálvin, és a svájci reformáció és *1560 után* hivatalosan is áttért a kálvinizmusra. A művelt és bölcs fejedelem szívügyének tekintette, hogy fejedelemségében egységessé váljon a reformáció, ezért a heidelbergi egyetem Kálvin tanait követő teológusaitól (Ursinus Zakariás és Olevianus Gáspár) egy olyan hitvallás összeállítását kérte, amelyből mindenki könnyen megtalálhatja, megismerheti és megértheti a korszak vitás vallási kérdéseire adandó, a Biblián alapuló választ. Így született meg a Heidelbergi Káté első kiadása *1563 januárjában*, a következő cím alatt: „*Catechismus oder christlicher Unterricht, wie er in Kirchen und Schulen der kurfürstlichen Pfalz getrieben wird.*”

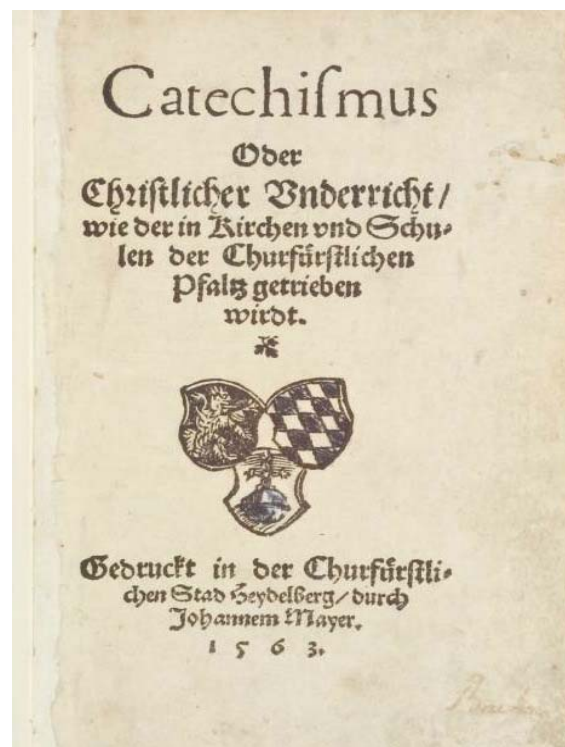
3. Nem volt veszélyes az akkori vallási viszályok közepette a kálvini reformáció felvállalása?

De, igen nagyon is nehéz feladatnak ígérkezett a Német-római Birodalom akkori vallási és politikai viszonyai között a „reformátusság” felvállalása, még akkor is ha választófejedelmi rangban volt III. Frigyes. Az 1555-ös augsburgi vallásbéke a katolikus „vallás” mellett csak a reformáció lutheri ágához tartozók hitgyakorlását ismerte el és engedélyezte a Német-római Birodalom (egyres) fejedelemségeiben. III. Frigyes választófejedelmet vallási és főként politikai elszigeteltség és kirekesztés fenyegette „reformátussága” miatt.

4. Hogyan sikerült III. Frigyesnek megvédenie álláspontját a császárral és az evangélikus rendekkel szemben?

Lutherhez hasonló szilárd kiállásra („Itt állok, másként nem tehetek” – Wormsi birodalmi gyűlés 1521) és hitében való rendíthetlenségre volt szüksége a fejedelemnek, mert az 1566-os birodalmi gyűlésen a császár felszólította, hogy szüntesse be az eretnek tanok terjesztését. Ezért volt szükség arra, hogy a vallási ügyekben hozott döntését III. Frigyes teológiailag is biztos alapokra helyezve, reprezentatív formában tárja a császár és a birodalmi gyűlés elé.

A „gyakorlatias” Káté mellett egy „hivatalosabb” formájú hitvallásra is szükség volt. A fejedelem Bullinger Heinrich, zürichi reformátor segítségét kérte, aki válaszul a kálvini reformációt követő gyülekezetek 1536-ban kiadott közös állásfoglalását, a Helvét Hitvallást – valamelyest átdolgozott formában – a fejedelem rendelkezésére bocsátotta. A fejedelem a Bullinger által átdolgozott hitvallást *II. Helvét Hitvallás* néven 1566-ban Heidelbergben kinyomtatta, majd a birodalmi gyűlés elé terjesztette.

A Heidelbergi Káté első kiadásának címlapja

„Kegyes” Frigyes (1515-1576) a következő előszót írta a Heidelbergi Káté első kiadásához:
„Hogy ez legyen a biztos útmutatás és szilárd alap a lelkipásztorok és a tanítók számára is, hogy ne csak maguk kedve szerint, meggyőződésüket esetleg napról napra változtatva, végezzék munkájukat, hanem jó egyetértésben s egy véleményen legyenek.”

5. A II. Helvét Hitvallással kapcsolatban felmerül a kérdés, hogy miért nevezik Ausztriában a reformátusokat „helvét hitvallásúak”-nak, hiszen a legismertebb iratnak a Heidelbergi Káté számít?

Az elnevezés a harminc éves háborút lezáró westfáliai békéhez kapcsolódik. Ennek a békének az artikulusai fogadták el 1648-ban a reformáció kálvini ágát, mint „bevett vallást”. Habsburg területeken a reformáció különböző ágaihoz tartozókat a hitvallásuk alapján „helvét hitvallású” –nak vagy „ágostai (augsburgi) hitvallású”-nak nevezték. A német területeken az „evangélikus-református” és az „evangélikus-lutheránus” kifejezés használatos. Magyarországon és Erdélyben ezzel szemben már a XVI. századtól a református és evangélikus kifejezés van használatban.

6. Hogyan vált a Heidelbergi Káté a magyar reformátusok hitvallási iratává?

A Káté latin szövegváltozata a (később unitáriussá lett) prédikátor, Dávid Ferenc megbízásából 1564-ben Kolozsvárott is nyomtatásba került. A magyar fordítást 1577-ben Pápa város prédikátora, Huszár Dávid készítette és jelentette meg „A keresztény hitről való tudománynak rövid kérdésekben foglaltatott sommája” címmel.

A cím, melyből nem derül ki egyértelműen a Heidelbergi Kátéval való szoros rokonság, óvatosságra utal. A Habsburg uralom alatt álló nyugati-magyar területeken (Királyi Magyarországon) a református felekezetet egészen 1648-ig (a vesztfáliai békéig) nem ismerték el „bevett vallásként”.

Magyarország keleti felében a reformátusság helyzete könnyebb volt: az Erdélyi Fejedelemségben az 1568-as tordai országgyűlés Európában elsőként biztosította a katolikus és evangélikus hitűek mellett mind a reformátusok mind az unitáriusok szabad vallásgyakorlását.

7. Milyen aktualitása van ma egy 450 évvel ezelőtt, Heidelbergben írott Káténak?

A református egyházban a Káté máig a hittanoktatás szerves része – éppen formája és világosan, érthetően, tömören megfogalmazott tételei miatt maradhatott meg a népszerűsége. A konfirmáció alkalmával a Heidelbergi Káté kérdéseinek és válaszainak segítségével ismerkedhetnek meg a konfirmandusok az egyház tanításával.

8. A Káté új magyar fordításának 80. kérdésében benne maradt a „kárhuzatos bálványimádás” kifejezés a katolikus misére vonatkozóan. Hol tart most e vita?

Fontos itt megjegyeznünk, hogy a Káté első kiadása – melyet a bécsi Nemzeti Könyvtárban őriznek – nem tartalmazta a 80. kérdést. A bővítés a trienti zsinat protestánsokra vonatkozó kijelentéseire adott korabeli válaszként került a kérdések közé.

A zsinaton 2012-ben az új magyar fordítással kapcsolatban kialakult vita tárgyát az képezte, hogy szükséges-e lábjegyzettel ellátni a 80. kérdést – ahogy az a német szövegkiadásokban is szerepel – vagy maradjon a főszöveg változatlan. A név szerinti szavazás eredményeként az új szövegkiadásba nem kerül lábjegyzet, azzal az indoklással, hogy a bevezető részletesen kitér a szöveg keletkezésének politikai és vallási körülményeire.

9. Mit jelent ma neked a Káté?

A Heidelbergi Kátét rendszeresen magammal hordom, mert a 2001-ben megjelent kisméretű példány a kabátzsebemben is elfér és a rövid, tömör kérdések és a hozzájuk tartozó válaszok mentén mindig gyorsan megtalálom az egyes (éppen aktuális) hitkérdésekre vonatkozó, Biblián alapuló tanítást. Nagyon jó segédeszköz a prédikációra készüléskor, vagy egyéni csendességhez, mert az egyes válaszok után a témára vonatkozó bibliai igehelyet is feltünteti.

Van kedvenc részem is: a „háládatosságról” és az „imádkozásról” szóló rész, melyek igazi gyakorlati útmutatásként szolgálnak. Mint pl. az alábbi kérdés:

90. K.: Micsoda az új ember megelevenítése?

F.: Istenben való szívyszerinti öröm Krisztus által. És vágyódás az Isten akarata szerint való jó cselekedetekkel teljes élet után és annak szeretése.

Neh. 8:10; Zsolt. 51:10, 119:167; Róm. 5:1, 6:10-13; 7:22; Gal. 2:20.

Juhász Réka

Rendhagyó jazzistentisztelet a grazi Heilandskirchében

Szeretettel hívunk a Jézus halálában és feltámadásában feltárult evangélium megélésére minden *érdeklődőt a május 5-én 16 órakor kezdődő tematikus jazzistentiszteletre*, melyet ökumenikus összefogással tartunk a *Heilandskirche evangélikus templomában, Grazban*.

Először szolgálunk most a határon túli magyar közösségben a Budapesten, a Fasori Evangélikus Templomban rendszeresen folyó jazzistentisztelettel, melyet *Jézus Jazz és a többi ráadás* összefoglaló címmel indítottunk útjára 2011 őszén. Célunk kezdettől a jellemzően nagyvárosi fiatal felnőtt korosztály bevonása a gyülekezet életébe, az evangélium örömebe, akik a lelki élet iránt fogékonyak, ám gyakran nem a hagyományos templomi zenei stílus keretei között érzik otthonosan magukat.

Az evangélikus énekeskönyvben található, hagyományos istentiszteleteinken is használt énekek kétség kívül jelentős értéket képviselnek, ám megszólító erejük akkor hatványozódik, ha mai igényes feldolgozással kerülhetnek a hitélet imádságos terébe. Éppen ezért kértük fel az egyházenében és jazz életben is jelentős tapasztalatokkal rendelkező *Nagy János zeneszerző, előadóművészt*, hogy segítse ez irányú lélek- és közösségépítő törekvésünket, szerezzenek együttesükkel a *Monamoval* új feldolgozásokat evangélikus énekeinkhez.

Nagy János az újító szándék felelősségéről és elkötelezettségéről így vall:

„A MONAMOval mi úgy gondoljuk, mint zeneszerzők, muzikusok tehetünk azért, hogy a gyülekezeti éneklés szebb és jobb legyen. Hogyan? Ha olyan dalokat komponálunk, amikkel újra felhívjuk a figyelmet a protestáns egyházi énekekre, a bennük rejlő szépségre, a szövegek el nem évülő tartalmára. A Monamoval megpróbáltunk olyan zenei szövetet létrehozni, amely a jazz, a klasszikus és a népzene egyfajta ötvözet, de igyekeztünk mindezt alárendelni az eredeti dallamnak és szövegnek. Próbáltunk elkerülni minden olyan fordulatot, zenei megoldást, ami a popzenéből ered, nehogy trójai falóvá váljék az egyébként jószándékkal íródott alkotás. A művészet elsősorban a fantáziához, az érzelmekhez szól, s azon keresztül hat az értelemre és akaratra. Ezért nem tartanánk kívánatosnak, ha az első két harmónia megszólalásakor egy könnyűzenei sláger csengene vissza a hallgatók fülébe, s így lopakodna be az az anyagi, világi gondolkodásmód, amit azok képviselnek.”

A jazzistentiszteletek megszólalásának hitelességében az igehirdetés, az imádság és az áldás állandó elemei mellett minden esetben szerepet játszik az odaadás őszintesége és a magas zenei minőség, melyet a Monamo triót alkotó zenészek rendkívüli pályaképe jól jellemez (www.monamoband.blogspot.com):

Szirtes Edina Mókus a szegedi Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán szerzett diplomát 2002-ben, Szecsődi Ferenc tanítványaként. A klasszikus képzés nem hagyta érintetlenül stílusát, de nem is zárta be a kereteket: a hegedűművész, énekes, zeneszerző a mai napig a legkülönbözőbb zenei produkciók közreműködője, legyen szó klasszikusok megidézéséről, népzenei hagyomány tovább örökítéséről, kortárs improvizatív törekvésekről. Stúdiózenészként és dalszerzőként számos komoly- és könnyűzenei együttes produkciójában, illetve hangfelvételen működött közre, folyamatosan koncertfellépéseik (Zséda, Presser Gábor, Falusi Mariann, Harmonia Garden).

Nagy János ambíciója, tehetsége, kreativitása és virtuóz hangszerkezelése révén újra meg újra utat tör magának, és bizonyítja, hogy alanyi jogon tartozik a magyar kortárs zene legjobbjai közé. Számos nagyon fontos zenekar alapításánál volt jelen és vált működésük meghatározó szereplőjévé. Ilyen a Vasvári Pál vezette In Line zenekar, Horgas Eszter crossover zenekara, Borbély Mihály Borbély Műhelye, a Borlai Gergővel közösen „fűtött” European Mantra, vagy nem utolsósorban saját, nagyszabású formációját, a Free Style Chamber Orchestra (FSCO).

Mogyoró Kornél saját területén, az ütőhangszerek világában hasonló kalibert képvisel, mint Nagy János. Csendes munkáját a hangszerei iránti lelkesedés, a biztos technikai felkészültség és az ihletett zeneiség

Absender: P.b.b.
Ungarisch-Evangelische Gemeinde
AB in Österreich
A-1060 Wien, Capistrangasse 2/15
Gefördert aus Mitteln der
Volksgruppenförderung.
Erscheinungsort: Wien
Verlagspostamt: A-1060 Wien
Zul.Nr.: GZ 02Z031072 M

Medieninhaber und Herausgeber: Ungarisch-Evangelische Gemeinde A.B. in Österreich, A-1060 Wien, Capistrangasse 2/15.
 Lelkészi hivatal telefonszáma: +43/650/58 777 12, Home page: www.evang-ungarisch.at E-mail: evang-ungarisch@aon.at
 Bankverbindung: Bank Austria, A-1011 Wien, Schottengasse 6.
 BLZ 12000. Konto Nr. 00290419100. IBAN: AT701100000290419100; SWIFT (BIC): BKAUATWW
 Redaktion: Dr. Solymár Mónika

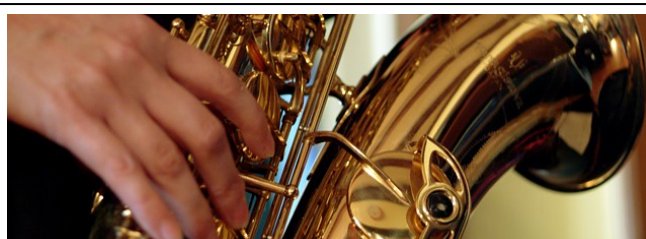
jellemzik. Nem csoda, hogy Mogyoró az egyik leginkább foglalkoztatott ütőhangszeres, akinek játékát legtöbbször Malek Andrea, Presser Gábor, Gerendás Péter vagy a Tátrai Band lemezeiről ismerhetik.

A *Monamo* bő egy év alatt egy lemeznyi anyagot állított össze *Ne hagyj elesnem* címmel. A címadó ének kezdő sora jelzés arra is, hogy a lemez gazdag zenei és korál szövegekre épülő szövete segítséget kínál a ma emberének. Hét ének és egy szöveg nélküli zene található a lemezen, mely a Luther Kiadó gondozásában jelent meg. A valóban egyedülálló album ideális segítség otthoni elcsendesedéshez, értékes töltekezést kínál a hajsolt hétköznapiok spirituálisának megelégedésében.

A műfaji sokszínűség ellenére egységes hangzású a lemez (karácsonyi, húsvéti ének, zoltárfeldolgozás, dicséret van közöttük), ezt elsősorban a nemzetközi hírű és számos szakmai díjjal kitüntetett zenészek precíz játéka és az énekek tartalmával való átgondolt foglalkozás eredményezi. A lemez kísérfüzetében minden énekhez rövid írás, meditációra ösztönző gondolat kapcsolódik, melyet a Fasori evangélikus gyülekezet lelkészei *Aradi György* és *Pelikán András* állítottak össze, hogy ezen keresztül is a gyakorlati lelkiség komplexitása megélhető legyen, ahogyan az istentiszteleteken is ének és a beszéd együttese kínál összetett, teljes élményt.

Graz egyetemi városából várjuk mindazokat az érdeklődőket, akik különböző zenei stílusok iránt nyitottan korra, felekezeti és nyelvi háttérre való tekintet nélkül szeretnének részt venni ezen a komplex lelki-szellemi élményt nyújtó programon, mely az evangéliumhirdetés magas kulturális színvonalon közvetített formája. Nem utolsósorban pedig az élő kapcsolattartás közösségi alkalma Budapest egyik sokakat vonzó gyülekezeti szolgáló csoportjával a Fasorból.

Aradi György evangélikus lelkész, Budapest-Fasor

Jazzistentisztelet Grazban

2013. május 05. (vasárnap) 16.00 óra
Heilandskirche (8010 Kaiser Josef Platz 9)

Szeretettel hívunk mindenkit a Grazi Heilandskirchébe jazzistentiszteletre.

Igét hirdet: *Aradi György* Budapest-Fasori evangélikus lelkész

Közreműködik a MoNaMo jazzegyüttes, tagjai:

Nagy János, Erkel-díjas zeneszerző és zongoraművész,

Szirtes Edina Mókus ének és hegedűművész,

Mogyoró Kornél professzionális ütőhangszeres

Az istentiszteletet agapé követi, amelyet a gyülekezeti teremben tartunk.

Süteményekkel, egyéb segítséggel való hozzájárulásokat kérünk és köszönettel fogadunk.

